

INTRODUCERE

Biserica cuprinde și exprimă viața. A-i scrie istoria, înseamnă a pătrunde într-un domeniu vast - evenimente, personalități, realizări materiale și spirituale, manifestări etc. Toate acestea într-un context istoric în care trebuie să ținem seama de realitatea social-economică și politică a timpului.

Biserica românească din Sângeorgiu de Mureș a avut o existență complexă care a mers mână în mână cu viața comunei - a fost atașată credincioșilor ei și tocmai de aceea a împărtășit aceeași soartă-slujitorii ei fiind uneori umiliți și alungați iar lăcașul de cult profanat, închis sau incendiat iar unii credincioși obligați să-și schimbe religia ori numele.

Apreciez lucrarea “Sângeorgiu de Mureș: Biserica ortodoxă – consemnări”, în care autorul, publicistul Ilarie Gh. Oprîș lasă documentele să grăiască prin ele însele, intervenind doar pe alocuri cu considerații de ordin personal. În adunarea documentelor, autorul a beneficiat atât de consultarea arhivelor publice și bisericești dar și de colaboratori apropiați din cadrul Muzeului Județean-Mureș și Arhivelor Statului din Târgu-Mureș. Personal, eu i-am pus la dispoziție cu ocazia diferitelor simpozioane organizate în comună multe date despre preoții parohi ai bisericii ortodoxe: Ioan Iacob, Vasile Mateiu, Ioan Runcan, Ștefan Russu, Nicolae Motora, Ieronim Puia etc.

În ultimul deceniu am răspuns cu plăcere invitației parohiei ortodoxe, preotului Petru Miron și autorului cărții Ilarie Gh. Oprîș de a participa la diferite manifestări culturale, aniversări, simpozioane organizate în biserica ortodoxă, bibliotecă, Școala generală și căminul cultural. Am remarcat cu aceste ocazii în cuvântul meu implicarea bisericii și preoților din Sângeorgiu de Mureș, ortodocși și greco-catolici, la Marea Unire din anul 1918. Preoții parohiei ortodoxe Ștefan Russu, Nicolae Motora și Alexandru Runcan precum și preoții greco-catolici George Târnavăeanu și Ioan Alexandru au făcut parte din Consiliile Naționale Române create în anul 1918 și au condus Adunări

electorale pentru alegerea de delegați pentru Marea Unire. Preotul Ieronim Puia a fost primul revizor școlar român din județul Mureș numit la data de 1 mai 1919. El a militat în primul rând pentru crearea în fiecare sat a unei școli românești și pregătirea învățătorilor.

Autorul cărții, publicistul Ilarie Gh. Opreș s-a străduit și a reușit să înmănușeze în această carte numeroase documente despre Biserica ortodoxă din Sângeorgiu de Mureș și personalitățile parohiei, remarcând preoții cărora le-a scris biografiile dar și membrii consiliilor bisericești care au contribuit la buna desfășurare a activității spirituale și materiale a bisericii lor. Numărul mare de ilustrații cu portretele preoților și fotografiile cu unele evenimente importante din viața bisericii întregesc în mod fericit textul cărții. De asemenea publicarea recensământului credincioșilor în evidența parohiei ortodoxe din data de 1 ianuarie 1984 întocmit de preotul Ioan Hoța va permite ca peste mai mulți ani să se realizeze studii interesante despre evoluția familiilor din parohia ortodoxă din Sângeorgiu de Mureș.

În încheiere menționez că o serie de fapte și date nu au fost cuprinse în paginile cărții, ele au scăpat posibilităților de documentare a autorului. Este posibil ca să se aducă în urma unei mai aprofundate documentări corecturi și completări, dar sunt convins că esențialul a fost scris și aceasta în folosul parohiei și a credincioșilor ei.

Publicarea cărții “Sângeorgiu de Mureș : Biserica ortodoxă – consemnări”, autor Ilarie Gh. Opreș, fiu al parohiei din comuna natală, slujește adevărul și totodată nădejdea că toți cei care îi vor parcurge filele vor înțelege mai bine realitățile bisericii și parohiei ortodoxe din această frumoasă comună mureșeană, situată în apropierea municipiului Târgu-Mureș, care i-a influențat hotărâtor soarta în decursul istoriei.

Traian Bosoancă